

Кузьменко Крістіна Віталіївна
студентка, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Науковий керівник: Калуга Володимир Федорович,
доктор філософських наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)

КУЛЬТУРНІ ОБМІНИ ЯК СПОСІБ НАЛАГОДЖЕННЯ МІЖДЕРЖАВНИХ ВІДНОСИН

Культурні обміни є важливим інструментом міжнародної дипломатії та відіграють значну роль у налагодженні міждержавних відносин. Вони сприяють зміцненню взаєморозуміння між народами, формуванню позитивного іміджу

держави та поширенню її культурних цінностей у світі. На відміну від політичних чи економічних механізмів впливу, які можуть супроводжуватися тиском або конкуренцією, культурні обміни базуються на добровільному діалозі, що сприяє створенню довіри між країнами.

Історія знає безліч прикладів, коли саме культурні контакти допомагали налагоджувати стосунки між державами навіть у складні періоди. Наприклад, під час Холодної війни Радянський Союз і США активно використовували культурну дипломатію для зменшення напруги у відносинах. Виставки мистецтва, гастролі музикантів, спортивні змагання та обміни студентами сприяли кращому розумінню між двома наддержавами. Одним із найбільш відомих прикладів є програма Фулбрайта, започаткована ще у 1946 році, яка дала можливість тисячам студентів і науковців навчатися та викладати в різних країнах, сприяючи академічним та культурним зв'язкам.

Європейський Союз також активно використовує культурні обміни для зміцнення європейської ідентичності та інтеграції. Програма Erasmus+ дає можливість студентам навчатися в університетах інших країн, що не тільки покращує їхню освіту, а й формує нове покоління європейців із спільними цінностями. Такі ініціативи сприяють подоланню історичних суперечностей між країнами та формують спільний культурний простір.

Форми культурних обмінів можуть бути різноманітними. Одним із найпоширеніших форматів є освітні програми, які дозволяють студентам, викладачам і дослідникам навчатися чи працювати в інших країнах. Також важливу роль відіграють мистецькі гастролі та фестивалі, які знайомлять світ із культурою певної країни. Наприклад, українські художники, музиканти та театральні колективи активно представляють свою творчість за кордоном, що сприяє формуванню позитивного іміджу України.

Спортивні обміни також мають значний вплив. Олімпійські ігри, чемпіонати світу та міжнародні турніри не тільки об'єднують людей навколо спорту, а й слугують платформою для міжнародного діалогу. Відомим є приклад «пінг-понгової дипломатії» між США та Китаєм у 1970-х роках, яка сприяла нормалізації відносин між двома країнами.

Важливим елементом культурних обмінів є також мова. Викладання національних мов за кордоном сприяє поширенню культури та ідей певної держави. Наприклад, Інститут Гете популяризує німецьку мову та культуру по всьому світу, а Французький інститут активно підтримує поширення французької мови та мистецтва. Україна також розширює свою культурну присутність у світі через відкриття українських центрів у різних країнах.

Культурні обміни стають ще більш значущими в умовах глобалізації, оскільки вони допомагають зберігати національні особливості, сприяють взаємному збагаченню культур і запобігають конфліктам. У сучасному світі, де політичні суперечки часто призводять до напруги, культурні зв'язки можуть бути тим мостом, який допоможе знайти спільну мову навіть між найбільш ворогуючими державами.

Отже, культурні обміни відіграють ключову роль у формуванні міждержавних відносин, створюючи міцні зв'язки між народами. Вони сприяють

взаємному розумінню, зміцненню міжнародного іміджу країн і допомагають будувати стабільний, мирний світ, де культура виступає об'єднувачим фактором, а не джерелом розбіжностей.

Література:

1. Мельничук Любов. Культурна дипломатія як інструмент сприяння розвитку відносин. URL: <https://bibliotekanauki.pl/articles/31343700.pdf>

2. Мицик Л.М. Культурна дипломатія: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 70 с.

3. Парчевська В.В., Паніна І.Г. Дискусія щодо поняття «культурна дипломатія». URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua>

4. Сербіна Н.Ф., Кучмій О.П. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної європейської держави. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 100(1). С. 122-131.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.